

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 25.7.2012
COM(2012) 421 final

2011/0295 (COD)

Τροποποιημένη πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις
χειραγώγησης της αγοράς (κατάχρηση αγοράς)**

(υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 293 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Στις 20 Οκτωβρίου 2011, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς (κατάχρηση αγοράς)¹. Η πρόταση αυτή διαβιβάστηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο στις 20 Οκτωβρίου 2011. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 28 Μαρτίου 2012.

Από τον Μάρτιο του 2011 διεξάγονται έρευνες σχετικά με την πιθανή χειραγώγηση των κριτηρίων αξιολόγησης για τα διατραπεζικά επιτόκια δανεισμού EURIBOR και LIBOR από ορισμένες τράπεζες. Υπήρχε η υπόνοια ότι οι τράπεζες είχαν χορηγήσει εκτιμήσεις για το επιτόκιο με βάση το οποίο θα αποδέχονταν προσφορές χρηματοδότησης, που ήταν διαφορετικό από το επιτόκιο που θα είχαν αποδεχθεί στην πράξη. Αυτό ενδέχεται να οδήγησε σε αλλοίωση του επιπέδου των επιτοκίων EURIBOR και LIBOR – τα οποία χρησιμοποιούνται ως κριτήριο αξιολόγησης για το δανεισμό και ως βάση αναφοράς για την τιμολόγηση πολλών χρηματοπιστωτικών μέσων, όπως οι συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων – και να έθεσε υπό αμφισβήτηση την ακεραιότητα των επιτοκίων EURIBOR ή LIBOR. Επιπλέον, οι εκτιμήσεις των μεμονωμένων τραπεζικών ιδρυμάτων που συμμετείχαν στο σύστημα διοχέτευαν παραπλανητικές πληροφορίες στην αγορά σχετικά με το πιθανό κόστος χρηματοδότησής τους.

Η Επιτροπή εξέτασε κατά πόσο η πιθανή χειραγώγηση των κριτηρίων αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των επιτοκίων LIBOR και EURIBOR, θα καλυπτόταν από τις προτάσεις της κανονισμού για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς και τη σχετική πρόταση οδηγίας σχετικά με τις ποινικές κυρώσεις για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς, που υποβλήθηκαν τον Οκτώβριο του 2011. Ιδίως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει επίσης υπογραμμίσει τη σημασία αυτού του θέματος. Δεδομένου ότι τα κριτήρια αξιολόγησης δεν καλύπτονται επί του παρόντος από καμία από τις προτάσεις, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η άμεση χειραγώγηση των κριτηρίων αξιολόγησης δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής καμίας από τις δύο προτάσεις.

Μολονότι ενδέχεται να είναι δύσκολο ή αδύνατο για μια αρμόδια αρχή να αποδείξει ότι η χειραγώγηση ενός κριτηρίου αξιολόγησης είχε αντίκτυπο στην τιμή των σχετικών χρηματοπιστωτικών μέσων, οποιαδήποτε πραγματική ή επιχειρούμενη χειραγώγηση σημαντικών κριτηρίων αξιολόγησης μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στην εμπιστοσύνη της αγοράς και θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικές απώλειες για τους επενδυτές και σε στρεβλώσεις της πραγματικής οικονομίας, εάν ληφθεί υπόψη η ευρεία χρήση των βασικών δεικτών αξιολόγησης ως επιτοκίων αναφοράς, π.χ. για τις συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων και τα ενυπόθηκα δάνεια με μεταβλητό επιτόκιο. Επομένως, είναι απαραίτητο να διευκρινιστεί ότι οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να είναι σε θέση να επιβάλουν διοικητικές κυρώσεις όσον αφορά το αδίκημα της χειραγώγησης της αγοράς στις περιπτώσεις αυτές, χωρίς να χρειάζεται να αποδείξουν ή να στοιχειοθετήσουν παρεμπιπτόντως αναφεύμενα ζητήματα, όπως η επίδραση στις τιμές. Είναι επίσης σημαντικό να ληφθούν όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την αποτροπή πρακτικών χειραγώγησης αυτού του είδους και για να παρασχεθούν οι δυνατότητες και να διευκολυνθεί το έργο των αρμόδιων αρχών κατά την επιβολή των κυρώσεων. Η ύπαρξη ενός αυστηρού νομικού πλαισίου θα λειτουργήσει ως αξιόπιστη αποτρεπτική δύναμη για μορφές συμπεριφοράς αυτού του είδους, προστατεύοντας

¹ COM(2011) 651 τελικό

με τον τρόπο αυτό τους επενδυτές και αποκαθιστώντας την εμπιστοσύνη της αγοράς. Αυτά τα κανονιστικά μέτρα πρέπει να περιλαμβάνουν ποινικές κυρώσεις, που αποτελούν αντικείμενο της τροποποιημένης πρότασης οδηγίας που συνοδεύει την παρούσα πρόταση.

Συνεπώς, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η χειραγώγηση των κριτηρίων αξιολόγησης καλύπτεται από κοινούς ευρωπαϊκούς κανόνες για την αποφυγή καταχρηστικών πρακτικών στην αγορά, η Επιτροπή προτείνει την τροποποίηση της πρότασής της κανονισμού.

2. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Νομική βάση

Η τροποποιημένη πρόταση βασίζεται στο άρθρο 114 της ΣΛΕΕ και υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 293 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

2.2. Επικουρικότητα και αναλογικότητα

Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας (άρθρο 5 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ), η δράση σε επίπεδο Ένωσης θα πρέπει να αναλαμβάνεται μόνον όταν οι επιδιωκόμενοι στόχοι δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη μεμονωμένα και, συνεπώς, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προτεινόμενης δράσης, μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα από την Ένωση. Η διασυννοριακή διάσταση πολλών κριτηρίων αξιολόγησης και των οντοτήτων που συνεισφέρουν στοιχεία στα εν λόγω κριτήρια αξιολόγησης, καθώς και του διεθνούς χαρακτήρα πολλών από τα χρηματοπιστωτικά μέσα που μπορούν να επηρεαστούν από οποιαδήποτε χειραγώγηση των κριτηρίων αξιολόγησης, συνεπάγεται ότι υπάρχει πραγματικός κίνδυνος οι απαντήσεις στην χειραγώγηση των κριτηρίων αξιολόγησης σε εθνικό επίπεδο να καταστρατηγηθούν ή να αποδειχθούν αναποτελεσματικές, σε περίπτωση που δεν αναληφθεί δράση σε επίπεδο Ένωσης. Υπό τις συνθήκες αυτές κρίνεται σκόπιμη η ανάληψη δράσης σε επίπεδο Ένωσης υπό το πρίσμα της αρχής της επικουρικότητας.

Η αρχή της αναλογικότητας απαιτεί κάθε παρέμβαση να είναι στοχοθετημένη και να μην υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων. Η εν λόγω αρχή καθοδήγησε την κατάρτιση της παρούσας πρότασης.

2.3. Λεπτομερής επεξήγηση της πρότασης

Οι επιβαλλόμενες αλλαγές στην πρόταση κανονισμού για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς έχουν ως εξής:

- Τροποποίηση του πεδίου εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού (άρθρο 2), ώστε να συμπεριληφθούν τα κριτήρια αξιολόγησης·
- Τροποποίηση των ορισμών (άρθρο 5), ώστε να συμπεριληφθεί ο ορισμός των κριτηρίων αξιολόγησης, με βάση τη διευρυμένη έκδοση του ορισμού που χρησιμοποιείται στην πρόταση κανονισμού για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFIR)·
- Τροποποιήσεις στον ορισμό του αδικήματος της χειραγώγησης της αγοράς (άρθρο 8) για να συνεπικαλυφθούν η χειραγώγηση των κριτηρίων αξιολόγησης και οι απόπειρες της εν λόγω χειραγώγησης· και

- Προσθήκη αιτιολογικής σκέψης, ώστε να αποσαφηνίζεται ότι η επέκταση του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού και το αδίκημα της χειραγώγησης της αγοράς περιλαμβάνουν κριτήρια αξιολόγησης.

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η παρούσα τροποποιημένη πρόταση δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις πέρα από τις ήδη προβλεπόμενες στην αρχική πρόταση κανονισμού για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς.

Η πρόταση κανονισμού της Επιτροπής² για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς (κατάχρηση αγοράς) COM(2011) 651 τελικό, τροποποιείται ως εξής:

1. Προστίθεται η αιτιολογική σκέψη 20α):

«20α) Πολλά χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώνται με βάση κριτήρια αξιολόγησης. Η πραγματική ή επιχειρούμενη χειραγώγηση κριτηρίων αξιολόγησης, όπως των διαπραπειακών επιτοκίων προσφοράς, μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στην εμπιστοσύνη της αγοράς και μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές απώλειες για τους επενδυτές ή να στρεβλώσει την πραγματική οικονομία. Συνεπώς, επιβάλλεται να θεσπισθούν ειδικές διατάξεις για τα κριτήρια αξιολόγησης, προκειμένου να διαφυλάσσεται η ακεραιότητα των αγορών και να διασφαλίζεται ότι οι αρμόδιες αρχές θα είναι σε θέση να επιβάλουν τη σαφή απαγόρευση της χειραγώγησης των κριτηρίων αξιολόγησης. Είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η γενική απαγόρευση των πράξεων χειραγώγησης της αγοράς, με την απαγόρευση της χειραγώγησης των ίδιων των κριτηρίων αξιολόγησης και της τυχόν διαβίβασης ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών, της παροχής ψευδών ή παραπλανητικών εισροών, ή οποιασδήποτε άλλης ενέργειας που συνεπάγεται τη χειραγώγηση του υπολογισμού ενός κριτηρίου αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της μεθοδολογίας που εφαρμόζεται για το κριτήριο αξιολόγησης. Οι εν λόγω κανόνες προστίθενται στις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας που απαγορεύει τη η σκόπιμη παροχή ψευδών πληροφοριών σε επιχειρήσεις που εκπονούν αξιολογήσεις τιμών ή εκθέσεις για τις αγορές ενεργειακών προϊόντων χονδρικής, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την παραπλάνηση των συμμετεχόντων στην αγορά που ενεργούν βάσει των εν λόγω αξιολογήσεων τιμών ή εκθέσεων για τις αγορές.»

2. Στο άρθρο 2 παράγραφος 3 προστίθεται το ακόλουθο σημείο δ):

« δ) κριτήρια αξιολόγησης, όπου κάθε διαβίβαση πληροφοριών, εισροή, υπολογισμός ή συμπεριφορά χρησιμοποιούνται για να επηρεάσουν, επηρεάζουν ή ενδέχεται να επηρεάσουν τον υπολογισμό του κριτηρίου αξιολόγησης.»

3. Στο άρθρο 5 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 20:

«20. Ως «κριτήριο αξιολόγησης» κάθε εμπορικός δείκτης ή δημοσιευμένο αριθμητικό στοιχείο το οποίο υπολογίζεται με την εφαρμογή ενός τύπου στην αξία ενός ή περισσότερων υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων ή τιμών, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων τιμών, των επιτοκίων ή άλλων αξιών, ή των ερευνών, βάσει του οποίου προσδιορίζεται το πληρωτέο ποσό στο πλαίσιο ενός χρηματοπιστωτικού μέσου.»

4. Στο άρθρο 8 παράγραφος 1 προστίθεται το ακόλουθο σημείο δ) :

² COM(2011) 651 τελικό

«δ) η διαβίβαση ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών, η χορήγηση ψευδών ή παραπλανητικών εισροών, ή κάθε δράση που συνεπάγεται τη χειραγώγηση του υπολογισμού του κριτηρίου αξιολόγησης.»

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος